

Täysistunto

Torstai 9.6.2016 klo 16.01—18.55

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 64/2016 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 7/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 7/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

18.00 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa rouva puhemies! Kyseessä on ulkomaalaislain muutos, jolla Maahanmuuttoviraston, poliisin ja Rajavartiolaitoksen työnjakoa ja yhteistyötä kehitetään. Kun tässä ulkomaalaislaista muutetaan yli 20:tä pykälää ja kyse on myös Ulkomaalaisviraston ja poliisin toiminnasta esimerkiksi käännystilanteissa, niin toivon, että puhemies sallii tässä yhteydessä muutaman ajatuksen hyvin ajankohtaisista asioista, jotka tällä hetkellä ulkomaalaislain tiimoilta ovat esillä.

Ensimmäiseksi on kysymys Helsingin Sanomien kertomasta irakilaisperheen tapauksesta. On varmasti niin, että perheen kannalta on epäinhimillinen ja kohtuuton sellainen lopputulos, jossa perheen isä voisi jäädä Suomeen ja perheen äiti ja vielä alle kouluikäiset, pienet lapset joutuisivat Suomesta lähtemään. Tästä asiasta haluan vain korostaa kahta seikkaa: Ensimmäinen on se, että meidän emme tiedä kaikkea tähän asiaan liittyvää, koska nämä tiedot, jotka ovat tulleet julkisuuteen, ovat niitä tietoja, joita perhe on halunnut antaa julkisuuteen, kun taas Maahanmuuttovirasto ei tietystikään voi ei-julkisia asioita julkisuudessa käsitellä. Toinen seikka, jonka haluan tästä todeta, on se, että asian käsittely on kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Vaikka on aika luontevaa, että kansanedustajat voivat lausua tällaisesta oikeuslaitoksessa kesken olevasta asiasta mielipiteensä, niin ei olisi sopivaa, että esimerkiksi valtioneuvoston jäsenet, tai eduskunnan jäsenet muutoinkaan, lähtisivät painostamaan oikeuslaitosta yksittäistapauksessa.

Arvoisa puhemies! Poliittinen puoli liittyy siihen, että vihreät ovat tässä asiassa nostaneet profiilinsa sekä perinteisessä mediassa että sosiaalisessa mediassa erittäin korkeaksi ja ovat voimakkaasti arvostelleet maahanmuuttoviranomaisten menettelyä tässä tapauksessa. On syntynyt sellainen mielikuva — tai on ehkä synnytetty sellainen mielikuva — etteivät vihreät hyväksy nykyistä lakia, jonka pohjalta tätä asiaa käsitellään. Siksi katsoin aiheelliseksi kyselytunnilla muistuttaa ja haluan nytkin muistuttaa siitä, että tämä esillä ollut irakilaisperheen tapaus perustuu voimassa olevaan lakiin, joka on säädetty vuonna 2010, jolloin vihreät ovat olleet hallituspuolueena tätä lakiesitystä eduskunnalle antamassa, ovat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2016 vp

eduskunnassa joka käsittelyvaiheessa — valiokunnassa, lähetekeskustelussa, ensimmäisessä käsittelyssä ja toisessa käsittelyssä — puoltaneet tätä hallituksen esitystä, eikä yksikään vihreä kansanedustaja ole tuolloin asettunut tätä lakiesitystä vastaan. Jos on syntynyt sellainen mielikuva, että vihreät vastustavat sitä lakia, jonka pohjalta tätä irakilaisperheen tapausta käsitellään, niin voi olla, että tänä päivänä vastustavat — en tiedä. Mutta se on ainakin fakta, että he ovat olleet itse tätä lakia säätämässä.

Toisessa ajankohtaisessa asiassa, jossa on paljon ollut esillä myös Maahanmuuttoviraston tulorajaharkinta ja muu harkinta, on kysymys siitä, miksi hallitus nyt esittää perheen-yhdistämisedellytyksiä tiukennettavaksi. Ja tämä esityshän on ollut perustuslakivaliokunnassa ja on tällä hetkellä hallintovaliokunnan käsittelyssä. Mitä perustuslakivaliokunnan käsittelyyn tulee, niin kun jopa eräät korkeat virkamiehet, kuten lapsivaltuutettu, monet kansanedustajat ja useat toimittajat, ovat väittäneet, että tämä lakiesitys olisi vastoin Suomen solmimia kansainvälisiä sopimuksia, niin todettakoon nyt selvyuden vuoksi, että perustuslakivaliokunnan viikko sitten antaman yksimielisen — siis yksimielisen — lausunnon mukaan laki ei ole ristiriidassa sen enempää Suomen perustuslain kuin Suomen solmimien kansainvälisten sopimusten, kuten lapsen oikeuksien sopimuksen tai Euroopan ihmisoikeussopimuksen, kanssa. Tätä perustuslakivaliokunnan lausuntoa on ollut hyväksymässä muun muassa kansanedustaja Ville Niinistö eli vihreiden puheenjohtaja.

Miksi hallitus sitten esittää perheen-yhdistämisen edellytyksiä tiukennettaviksi? On sanottu, että perheen-yhdistäminen edistää kotoutumista. Tämä on minun mielestäni totta. Jos turvapaikan Suomessa saanut henkilö tai oleskeluluvan toissijaisen suojelun perusteella saanut henkilö saa perheensä tänne, uskon, että se edistää henkilön kotoutumista. Mutta aivan varmaa on se, että kotoutuminen ei edisty hyvin, jos turvapaikanhakijoiden määrät nousisivat Suomessa sellaisiksi, että Suomella ei ole mitään todellisia edellytyksiä onnistua kotouttamisessa. Me pystymme toivottavasti hoitamaan viime vuonna syntyneen kymmenkertaisen turvapaikanhakijoiden määrän, vaikka nytkin on vaikeuksia esimerkiksi kuntapaikoissa. Mutta jos viime vuoden määrä olisi tämän vuoden määrä ja ensi vuoden määrä tai vaikka tuplaantuisi tai triplaantuisi siitä, niin on aivan varmaa, että se ei edistäisi näiden ihmisten kotoutumista vaan päinvastoin.

Sen vuoksi hallitus esittää näitä perheen-yhdistämisen säädöksiä tiukennettaviksi, että koko muu Eurooppa liikkuu samaan suuntaan ja esimerkiksi Ruotsi, jossa vihreät ovat hallituksessa, on esittänyt tiukempia säännöksiä perheen-yhdistämiseen kuin mitä Suomen hallitus nyt esittää. Mikäli Suomi jäisi tässä suhteessa selvästi houkuttelevammaksi maaksi muihin, vaikkapa Pohjoismaihin ja Pohjois-Euroopan maihin verrattuna, niin ei kai ole mitään syytä epäillä, etteivätkö turvapaikanhakijoiden määrät Suomessa nousisi hyvin korkeiksi. Siitä saimme esimakua viime vuonna, kun tuhannet, siis tuhannet irakilaiset tulivat halki koko Euroopan tänne pohjan perukoille Suomeen sen takia, että heillä oli se käsitys, että Suomesta saa helpommin oleskeluluvan ja Suomesta saa helpommin myös perheen-yhdistämisen onnistumaan. Nythän näistä turvapaikanhakijoista taitaa olla peräti parisen tuhatta vapaaehtoisesti palannut, mikä ehkä kertoo myös siitä, että jokainen, joka tänne tulee hakemaan kansainvälistä suojelua, ei ole sen tarpeessa.

Puhemies! Lopuksi totean näistä lapsista. Lähes koko julkinen keskustelu ihmettelee sitä, miksi myös lapsille ollaan asettamassa toimeentuloedellytystä. Sehän vaikuttaa epäinhimilliseltä. Sehän vaikuttaa jopa järjettömältä. Se ei varmasti edistä näiden lasten kotoutumista Suomeen. Samassa keskustelussa nämä samat tahot toteavat, että on lapsen etu, että hän voi elää oman perheensä kanssa. Kun tämä ilmeisesti meidän kaikkien mielestä on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2016 vp

lapsen etu, niin pitääkö meidän todella olla ylläpitämässä ja vahvistamassa sellaista järjestelmää, jossa lasten omat perheet lähettävät lapsensa rosvojen, ihmissalakuljettajien matkaan, vaaralliseen matkaan halki Afrikan, halki Lähi-idän, halki Euroopan Suomeen saakka, jotta perhe pystyisi perässä tulemaan Suomeen? Jos meidän järjestelmä on sellainen, että aina kun saat lapsen perille Suomeen, aina myös perhe yhdistetään lapsen perässä Suomeen, niin on kai aivan kiistatonta, että tällainen järjestelmä on omiaan kannustamaan perheitä vaikeissa olosuhteissa, vaikeissa maissa, Somaliassa, Afganistanissa, Irakissa ja muuallakin lähettämään nämä lapset yksin vaaralliselle, hengenvaaralliselle matkalle kohti Eurooppaa, kohti Suomea. Haluammeko tällaista järjestelmää ylläpitää, joka tähän kannustaa? Hallituksen esityksen tarkoitus on se, että Suomi ei omalla toiminnallaan kannusta perheitä menettelemään tällä tavalla.

18.09 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vanhasen—Kiviniemen hallituksen aikana edustaja Zyskowiec oli eduskunnassa ja hallituspuolueen kansanedustaja, ja hänen olettaisi muistavan sen, että silloisen hallituksen sisäisissä väännoissa vihreät kyllä vastustivat näitä kiristysä, joita turvapaikanhakijoiden vastaanottamiseen sen hallituksen aikana tehtiin, mutta vihreät hävisivät tämän väännön hallituksen sisällä, minkä puolueemme puheenjohtaja Ville Niinistö myöskin totesi tänään keskustelussa.

Mitä tulee Ruotsin tilanteeseen, niin huomauttaisin, että ainakin vuodesta 90 eli noin 25 vuoden ajan Ruotsiin on tullut koko ajan suuruusluokkaa kymmenkertaisesti enemmän turvapaikanhakijoita verrattuna Suomeen.

18.10 Ben Zyskowiec kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos vihreät hallituksessa silloin 2010 vastustivat ministeri Thorsin aikana esitettyjä ja nyt voimassa olevia ja tähän irakilaisperheeseen sovellettavia säädöksiä, jotka liittyvät perheenyhdistämiseen, niin hyvinpä onnistuivat piilottamaan tämän vastustuksensa eduskuntakäsittelyssä. Siitä ei näkynyt jälkeäkään lähetekeskustelussa. Siitä ei näkynyt jälkeäkään valiokunnassa. Siitä ei näkynyt jälkeäkään ensimmäisessä käsittelyssä, eikä siitä näkynyt jälkeäkään toisessa käsittelyssä. Ainoa vihreä kansanedustaja, joka koko asiassa havaintojeni mukaan käytti puheenvuoroja, oli kansanedustaja Pulliainen, ja hänkään ei esitystä tältä osin vastustanut. Edustaja Hassi, voitte toki kertoa täällä nyt jälkikäteen, että kyllä me olimme vastaan, mutta ei siitä mitään jälkiä pöytäkirjoista löydy.

18.11 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse en ollut eduskunnassa tuolloin, joten en muista, minulla ei ole niin tarkkoja omakohtaisia muistikuvia, mutta voin vakuuttaa, että kyllä ne dokumentit näistä neuvotteluista kaivetaan esille.

18.11 Ben Zyskowiec kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä edustaja Hassin antama lupaus on mielestäni merkittävä. Nimittäin tähän saakka vihreät, kun tätä irakilaisperheen tapausta on käsitelty, jos eivät ole suoraan antaneet ymmärtää, ovat kuitenkin onnistuneet synnyttämään mielikuvan, että he eivät tätä irakilaisperheen käsittelyssä pohjana olevaa lakia hyväksy. Sen jälkeen kun on osoitettu, että he hyväksyivät sen eivätkä pelkästään hyväksyneet vaan hallituksesta olivat antamassa tämän esityksen, niin sen jälkeen ovat sanoneet eräissä yksityiskeskusteluissa, että kyllä he voivat olla kriittisiä sellaisiakin lakeja kohtaan, jotka ovat itse hyväksyneet. Tämähän on ihan loogista. Mutta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2016 vp

nyt siis edustaja Hassi lupaa meille sellaisia dokumentteja, joista käy ilmi, että vihreät jo silloin vastustivat tätä esitystä. Jään niitä odottamaan.

Puhemies Maria Lohela: Nyt puhujalistalta.

18.12 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä on ehdotettu tiettyjen maahanmuuttohallinnon tehtävien siirtoa poliisilta ja Rajavartiolaitokselta Maahanmuuttovirastolle. Prosessien kehittäminen ja selkeyttäminen on sinänsä kannatettavaa, mutta toisaalta kannattaa pitää mielessä se, että poliiseilla ja Rajavartiolaitoksen henkilökunnalla on erittäin hyvää käytännön kokemusta maahanmuuttoasioista ja sitä kannattaa hyödyntää jatkossakin.

Arvoisa puhemies! Suomen kannalta olennaisesti tärkeämpi kysymys liittyy kuitenkin komission esitykseen Dublin-asetuksen muuttamisesta. Esityksen mukaan turvapaikanhakijoita siirrettäisiin toisiin EU-maihin muuttopaineen kohdatessa yhtä tai useampaa jäsenvaltiota. Tämän hetken esityksen mukaan taakanjakojärjestelmästä tulisi pysyvä ja sakon uhalla jäsenmaita velvoittava, mikä on vastoin hallitusohjelman kirjausta. EU-laajuinen turvapaikanhakijoiden taakanjako tarkoittaisi käytännössä hakijoiden määrän runsasta kasvua myös Suomessa. Ainoastaan Suomi on toteuttanut viime syksynä sovittua EU:n vapaaehtoisesta taakanjakomekanismista tehtyä sopimusta pilkuntarkasti, ja sopimuksen nojalla Italiasta ja Kreikasta uudelleen lähetetyksi aiotuista 160 000 turvapaikanhakijasta on toukokuun loppuun mennessä lähetetty noin 2 000 henkilöä, joista peräti noin kuudesosa Suomeen. Herääkin kysymys, mitä mahtaisi tapahtua, jos sitoutuisimme komissiossa nyt suunnitteilla olevaan taakanjakomekanismiin.

Arvoisa puhemies! Suunnitelmissa oleva EU:n turvapaikkavirasto ja sen myötä tuleva EU-laajuinen yhteinen turvapaikkalinja eivät myöskään ole ratkaisu ongelmaan. Toteutuessaan ne kaventaisivat olennaisesti kansallista liikkumavaraamme ja jatkaisivat EU:n liittovaltiokehitystä. Hallituksen tuleekin vaikuttaa unionissa pikemminkin siihen suuntaan, että EU-direktiiveissä mahdollistettaisiin laajempi kansallinen liikkumavara ja vapaammat kädet toteuttaa kansallista turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikkaa.

18.14 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Zyskowiec kävi ansiokkaasti läpi tuota sinänsä inhimillisellä tavalla hyvin valitettavaa Riihimäen irakilaisperheen tilannetta. Varmasti jokainen ihminen ajattelee niin, että on kohtuutonta, jos perhe rikkoutuu syystä tai toisesta.

On syytä kuitenkin muistaa ja tunnustaa se tosiasia, että tämä laki on tullut voimaan siis vuonna 2010. Se on valmisteltu RKP:n ministeri Thorsin johdolla, ja sen myös hyväksyivät, niin kuin edustaja Zyskowiec esille toi, täällä salissa — lukuun ottamatta ex-edustaja Pulliaisen puheenvuoroja — myös vihreät puhumatta asiasta mitään, vastustamatta sitä, äänestämättä sitä vastaan ja niin poispäin. Eikä myöskään viime hallituskaudella, kun aika äänekkäästi täällä salissa aina tv-kameroiden käydessä näistä asioista puhuva Ville Niinistö oli ministerinä, tähän asiaan tehty muutosta. Mutta nyt annetaan ymmärtää, että tätä irakilaisperhettä kohdellaan väärin. Sitä kohdellaan siis tällä hetkellä sen lain mukaan, joka on tullut voimaan 2010 ministeri Thorsin esittelystä, jota vihreät eivät vastustaneet eivätkä viime kaudella tehneet ehdotuksia, että siltä oltaisiin muutettukaan. Silloin tietysti tällainen sosiaalisen median keskustelu, mitä vihreätkin ylläpitävät, on jollain tavalla käsien pe-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2016 vp

sua ja epäreilua, että annetaan siellä ymmärtää, että nyt pitäisi jollain tavalla toisin toimia. Silloin itse asiassa annetaan ymmärtää, että lakia ei tarvitsisikaan noudattaa.

Ministeri Orpo on toiminut tässä hyvin, ja annan hänelle kiitosta siitä, että hän on halunnut selvityksen tästä tapauksesta ja tarkistetaan, että kaikki on mennyt säädösten mukaisesti. Mutta nyt täällä vastustetaan esimerkiksi tulevia tiukennuksia, jotka ovat toki höllempiä kuin Ruotsissa vihreiden ollessa hallituksessa — eli vihreät tällä hetkellä ovat Ruotsissa tekemässä kovempia tiukennuksia kuin Suomessa (Puhemies koputtaa) tämä hallitus — ja niitä sitten ollaan tavallaan tuomassa tähän keskusteluun mukaan.

Arvoisa puhemies! — No, jatkan vielä muutaman sanan kohta.

18.17 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowiec pitkäaikaisena kansanedustajana tietää oikein hyvin, että hallitusten sisällä käydään kovia vääntöjä. Tämä muutos, joka Vanhasen—Kiviniemen hallituksen aikana tehtiin, on yksi sellainen asia, ja kuten jo totesin, vihreät sen väännön hävisivät hallituksen sisällä. Vihreät vaativat myös selvitystä tämän aikaisemman tiukennuksen vaikutuksista. Kattavaa selvitystä ei koskaan ole tehty.

Mutta tämä irakilaisperheen tapaus osoittaa tämän jo nyt voimassa olevan lain kohtuuttomuuden, ja se korostaa niiden tiukennusten, joita nyt ollaan tekemässä, kohtuuttomuutta. Siinä laissahan, mihin tämä irakilaisperheen suurta julkisuutta saanut tapaus perustuu, on kysymys siitä, että perheeltä, joka on muodostunut sen jälkeen, kun turvapaikan saanut ihminen on tullut Suomeen, vaaditaan näitä tulorajoja. Nyt hallitus esittää sitä, että tulorajoja vaadittaisiin myös silloin, kun perhe on olemassa jo siinä vaiheessa, kun sen perheen yksi jäsen pääsee Suomeen. Edelleen korostaisin sitä, että EU-säädökset, joihin tässä on viitattu useampaan kertaan, asettavat minimivaatimuksen sille, mitä vähintään pitää tehdä perheiden yhdistämisen mahdollistamiseksi. Mitään ylärajaa sille ne eivät aseta.

Edustaja Heinosen puheenvuoroon viitaten toistan sen, että yli 25 vuoden ajan Ruotsiin on tullut suuruusluokkaa kymmenkertainen määrä Suomeen verrattuna turvapaikanhakijoita. (Timo Heinonen: Saako silloin olla epäinhimillisempi?)

18.19 Ben Zyskowiec kok: Arvoisa rouva puhemies! Tiedän toki, että hallituksessa tehdään kompromisseja ja käydään sisäistä vääntöä. Saattaa hyvin olla, että vihreät ovat tuolloin tätä esitystä vastustaneet, mutta pitkäaikaisena kansanedustajana tiedän myös sen, että jos jokin puolue on hallituksessa alakynteen jäänyt, niin kyllä eduskuntakeskustelussa, esimerkiksi lähetekeskustelussa, usein siitä näkyy viitteitä eli usein tuon hallituspuolueen edustajat käyttävät puheenvuoroja, joissa ovat kriittisiä ja toivovat, että valiokunnassa vielä asiaa tarkasteltaisiin, josko sitä voitaisiin muuttaa. Mitään tällaisia viitteitä, siis mitään tällaisia viitteitä ei tämän lakiesityksen osalta eduskunnassa näkynyt.

Mutta kuten sanoin, kyllä voin hyvin ymmärtää ja uskoa, että vihreät ovat tuolloin kriittisiä olleet. Ei tässä todellakaan niin härskestä tapauksesta ole kyse kuin vihreiden suhtautumisessa yksityislääkäreiden Kela-korvauksiin. Eli kun viime syksynä vihreät oli ainoa, siis ainoa puolue, joka varjobudjetissaan esitti yksityislääkäreiden Kela-korvausten poistamista ja kun nyt sitten pari viikkoa sitten STM:n työryhmä esitti tämän vihreän mallin toteuttamista, niin vihreät aloittivat sosiaalisessa mediassa edustaja Karin johdolla kauhean rummutuksen hallituksen hirveitä aikeita vastaan. Siellä sosiaalisessa mediassa sitten peukutettiin, että on se hienoa, kun vihreät vastustavat tällaista hallituksen katalaa suunnitel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2016 vp

maa, ja ainoa, joka tätä katalaa suunnitelmaa oli esittänyt puolueista, oli siis vihreät, nämä muita paremmat, muita hyveellisemmät poliitikot.

Mitä sitten vielä tulee hallituksen esitykseen, joka nyt on valiokunnassa, niin, edustaja Hassi, sellaisen henkilön kohdalla, joka saa Suomesta turvapaikan tai joka tulee kiintiöpakolaisena, ei sovelleta toimeentuloedellytystä, jos tietyn määräjän kuluessa perheen yhdistämistä haetaan.

18.21 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Minusta on hivenen ontuva tulokulma tähän erityisesti vihreiden puheita ja kirjoituksia kuunnellen se, että se on hyväksytty, että Ruotsissa tehdään jopa Suomea tiukempaa lainsäädäntöä perheiden yhdistämisessä sen takia, että sinne on tulossa paljon lapsia. Eikö kaikkien lapsien pitäisi olla sitten samanarvoisia tällä logiikalla eikä millään tavalla pitäisi laskea, onko niitä tuhat, satatuhatta vai miljoona? Siinä mielessä se on ontuva peruste, että täällä arvostellaan Suomen lainsäädäntöä mutta puolustetaan Ruotsin lainsäädäntöä, jota sisarpuolue siellä paraikaa tekee. Eli Ruotsin lainsäädäntö tulee olemaan tiukempi kuin meillä.

Itse olen huolestunut siitä, että lapsia lähetetään läpi Välimeren, läpi Lähi-idän. En tiedä, onko sitten sallittu sana puhua "ankkurilapsista" — tällaista sanaa ja termiä on käytetty — eli lähetetään lapsi sen toivossa, että hän selviäisi yli Välimeren, pääsisi sieltä hakemaan turvapaikkaa ja automaattisesti pystyisi perheen yhdistämään. Se tietysti on hyvä tilanne, että perheet pysyisivät kasassa, ja sen takia annan kiitosta ministeri Orpolle tästä Riihimäen irakilaisperheenkin tilanteen kartoittamisesta.

Minua vähän hämmästyttää se, että kun maahanmuutosta puhutaan Suomen tärkeimmässä salissa, niin täällä ei ole vihreistä paikalla kuin edustaja Hassi, ei ole edustaja Niinistöä, ei edustaja Karia (Ben Zyskowicz: Ei kun ne on mediassa!) eikä ketään muuta vihreistä puhumassa silloin, kun tätä lainsäädäntöä täällä käsitellään, tätä kokonaisuutta, eli meillä on käsittelyssä hallituksen laki ulkomaalaislain muuttamiseksi ja tiettyjä toimenpiteitä siihen.

18.23 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! En ihmettele, että edustaja Ville Niinistö ei ole salissa keskustelemassa. Hän on varmasti jossain Yleisradion ajankohtaisohjelmassa haastateltavana näistä perheen yhdistämisasioista, kuten viime päivinä joka päivä on ollut. Mutta, edustaja Hassi, puhutaan ihan asiaa, ei puhuta siitä, mitä vihreät on ollut mieltä. Oletteko todella sitä mieltä, että on lapsen etu, että meillä olisi järjestelmä, joka kannustaa perheitä — jotka elävät vaikeissa olosuhteissa, en sitä kiistä, esimerkiksi Somaliassa — lähettämään oman lapsensa rosvojen matkaan, hengenvaaralliselle matkalle halki Afrikan, halki Euroopan Suomeen siinä toivossa, että jos lapsi pääsee perille, niin koko perhe saa perheen yhdistämisen kautta myös oikeuden tulla Suomeen? Eli oletteko olleenkaan omassa kannanotossanne — jossa ymmärrän, että poliittisten irtopisteiden kerääminen on päällimmäisenä — ajatelleet sitä, onko se lapsen etu, että järjestelmä kannustaisi ja jopa houkuttaisi tällaiseen menettelyyn?

18.25 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowicz nyt tämän itse asiasta keskustelun sijasta keskittyy hyökkäämään vihreitä vastaan. Jokainen voi vetää omat johtopäätöksensä siitä, mihin tämä perustuu, mutta totean vain sen, että lapsen oikeuksista huollissaan olevat tahot, lasten oikeuksia ajavat kansalaisjärjestöt — myös Suomen lapsiasiavaltuutettu — ovat kritisoineet näitä perheen yhdistämisen tiukennuksia. Kehottaisin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2016 vp

edustaja Zyskowiec esimerkiksi tutustumaan Amnestyn äskettäin julkaisemaan listaan, kymmeneen myytiin maahanmuutosta ja perheen yhdistämisestä, niiden tämän asian asiantuntijoiden näkemyksiin, jotka juuri ihmisoikeuksien ja lasten oikeuksien kannalta näitä asioita tarkastelevat.

18.26 Ben Zyskowiec kok: Arvoisa rouva puhemies! Olen tästä asiasta keskustellut, käytetäänkö nyt tätä sanaa, "vertaisasiantuntijoiden" kanssa, eli olen kahden Suomen somaliyhteisön edustajan kanssa ihan viime päivinä keskustellut tästä ilmiöstä. En voi väittää, että heidän subjektiiviset näkemyksensä ja kokemuksensa edustaisivat jotenkin koko yhteisöä tai edustaisivat edes objektiivista totuutta, mutta olen pahoillani siitä, että eduskunnan hallintovaliokunta, kun se käsitteli tätä asiaa ja on jo päättänyt asiantuntijain kuulemisen, ei katsonut aiheelliseksi kutsua kuultavaksi yhtäkään henkilöä, joka olisi kuulunut esimerkiksi Suomen somaliyhteisöön, jossa on kuitenkin yli 10 000 henkeä, useita järjestöjä, ei kutsunut kuultavaksi Suomen afganistanilaisyhteisöstä tai irakilaisyhteisöstä ketään. En epäile näiden järjestöjen hyvää tarkoitusta, joihin edustaja Hassi viittasi. Pikkaisen epäilen lapsiasiavaltuutetun asiallisuutta, kun hän suunnilleen samana päivänä ilmoittaa, että Suomen menettely on vastoin kansainvälistä sopimusta ja samana päivänä perustuslakivaliokunta toteaa, että ei ole. Perustuslakivaliokunta kyllä meillä tulkitsee perustuslakia ja kansainvälisiä sopimuksia auktoritatiivisemmin kuin lapsiasiavaltuutettu tai yksittäinen kansanedustaja.

Mutta, edustaja Hassi, ehkä kyse on vähän siitä, keistä lapsista puhutaan. Kyllä minäkin olen sitä mieltä, että jos lapsi on jo tämän vaarallisen matkan tehnyt ja Suomeen saakka päätenyt, on varmasti tämän lapsen etu, että hänen perheensäkin voisi täällä olla ja elää hänen kanssaan. Mutta, edustaja Hassi, ette vastannut siihen kysymykseen, onko semmoinen järjestelmä lasten etu — niiden lasten, joita lähetetään — joka suorastaan kannustaa lasten perheitä lähettämään lapsia vaaralliselle matkalle siinä toivossa, että lapsen myötä myös perhe pääsisi perässä Suomeen.

18.28 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowiec väite on kyllä kovasti spekulatiivinen, eivätkä niiden järjestöjen, jotka tekevät työtä pakolaisten kanssa, kokemukset näitä väitteitä tue. Haluaisin vielä todeta sen, että pakolaisuuden syihin voidaan vaikuttaa esimerkiksi kehitysyhteistyön avulla. Tämä hallitus on niitä varoja leikannut toiseksi rajuihin suhteellisesti. Kaikkein rajuihin hallitus on leikannut luonnonsuojelun määrärahoja.

Kun puhutaan siitä, että näiden vaarallisten reittien sijasta pitäisi saada hallittua maahanmuuttoa, hallittua turvapaikan tarvitsijoiden valintaa, niin perheen yhdistäminen on yksi niistä tavoista. Myöskin järjestöt, jotka ovat selvittäneet tällaisen radikalisoitumisen ja terroristijärjestöihin viehtymisen taustaa, ovat todenneet, että yksi valitettavan otollinen ryhmä terroristijärjestöjen houkutuksille ovat sellaiset nuoret, jotka ovat tulleet alaikäisinä turvapaikanhakijoina Eurooppaan ja jotka eivät ole saaneet turvakseen perhettä tänne Eurooppaan. Näitä asioita voidaan tarkastella hyvin monelta kannalta, ja en todellakaan ole vakuuttunut siitä, että tällainen julma lähestymistapa, että tehdään vain mahdollisimman tyyli systeemi, jotta ihmiset eivät sitten, hädänalaisimmatkaan, tänne pyrkisi, on meidän omien itsekkäidenkään etujemme kannalta viisain.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2016 vp

18.30 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa puhemies! Tämä on viimeinen puheenvuoroni (Timo Heinonen: Hyvä!) tässä keskustelussa. Mitä näihin leikkauksiin ensin tulee, niin vihreät ovat väittäneet, että heillä on ollut vaihtoehto hallituksen tekemille leikkauksille: koulutusleikkauksille, kehitysyhteistyöleikkauksille, luonnonsuojelumäärärahaleikkauksille ja muuta. Olen useamman kerran, edustaja Hassi, täällä salissa pyytänyt, että vaatimattomasti vaikka kymmenen suurinta vaihtoehtoista leikkauskohdetta kertoisitte meille ja suuralle yleisölle, mutta eipä vain ole kuulunut. Eli tarjoan teille taas mahdollisuutta, että kun teillä on näille satojen miljoonien, jopa 4 000 miljoonan leikkauksille vaihtoehdot, niin kertokaa vaikkapa nyt kymmenen, tai sanotaan yhdeksän suurinta — kilometrikorvauksilahan hoidetaan osa, mutta yhdeksän suurinta — leikkauskohdetta, olkaa hyvä.

Mitä sitten tulee tähän, että on otollinen ryhmä radikalisoitumiselle sellaisten nuorten ihmisten ryhmä ja kohtalo, jotka ovat tulleet lapsina, nuorina yksin Suomeen ja jääneet täällä ilman perhettä. Minä olen sitä mieltä, että tämä arvio on varmaan oikea. Sen takia, edustaja Hassi, meidän pitäisikin toimia sen puolesta, ettei tänne lähetettäisi yksin alaikäisiä, lapsia, vaarallisten ihmisalakuljettajien matkaan Suomeen. Siihen liittyy sitten omia hyvin traumaattisia, yksilökohtaisia kokemuksia, mutta myös yhteiskunnallisia riskejä, joihin viittasitte.

Mitä tulee sitten edustaja Hassin — ja tähän lopetan — näkemykseen siitä, että näkemykseni niistä motiiveista, miksi perhe lähettää yhden jäsenistään, oman lapsensa, hengenvaaralliselle matkalle toiselle puolelle maailmaa, ovat hyvin spekulatiivisia: en ollut uskoa korviani. Esittäkää te sitten joitakin selvästi uskottavampia motiiveja kuin ne, mitä itse olen esittänyt.

18.32 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowicz on tässä salissa useasti perännyt vihreiden vaihtoehtoisia säästöjä. Haluaisin nyt jälleen kerran vastata hänelle, että ne ovat netissä kaikkien luettavissa. Vihreiden vaihtoehtobudjetti ja myös vihreiden esittämä vaihtoehtoinen pitemmän ajan taloussuunnitelma ovat netissä. (Ben Zyskowicz: Sittenhän ei olisi vaikeaa niitä kertoa!) Vihreiden perusajatus kansantalouden ja valtiontalouden hoitamiseen on se, että leikkaukset kokonaisuutena voisivat olla pienemmät kuin hallitus esittää, mutta myöskin se leikkauslista on netissä. Ja tämä kilometrikorvausasia, jota edustaja Zyskowicz on useaan otteeseen kyseenalaistanut: se laskelma on eduskunnan tietopalvelun tarkastama.

Toteaisin myös sen, että edellisen hallituksen kaudella ympäristöministeriön ja valtiovarainministeriön yhteinen selvitys ympäristölle haitallisten tukien kokonaismäärästä ylittää selvästi myöskin nykyisen hallituksen tekemien leikkausten määrän. Vihreiden keskeisin ehdotus leikkauskohteeksi ovat ympäristölle haitalliset tuet, joita on vino pino. Yhtenä esimerkkinä nyt mainitsisin turpeen polttamisen verotuen, jonka suuruusluokka on 100 miljoonaa euroa vuodessa valtion budjettikirjan mukaan, ja muutamalla kymmenellä miljoonalla eurolla tämä hallitus on sitä korottanut tälle vuodelle verrattuna viime vuoteen, joka luku on siis tämän vuoden budjettikirjasta jäänyt mieleeni.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 64/2016 vp sisältyvien 1.—4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.